

FIȘA DISCIPLINEI EDUCAȚIE INCLUZIVĂ

1. Date despre program

1.1 Instituția de învățământ superior	UNIVERSITATEA OVIDIUS DIN CONSTANȚA
1.2 Facultatea	PSIHOLOGIE ȘI ȘTIINȚELE EDUCAȚIEI
1.3 Departamentul	DEPARTAMENTUL PENTRU PREGĂTIREA PERSONALULUI DIDACTIC
1.4 Domeniul de studii	ȘTIINȚE ALE EDUCAȚIEI
1.5 Ciclul de studii	STUDII UNIVERSITARE DE MASTERAT
1.6 Programul de studii	MASTERAT DIDACTIC ÎN BIOLOGIE
1.7 Anul universitar	2024-2025

2. Date despre disciplină

2.1 Denumirea disciplinei	Educație Incluzivă						
2.2 Cod disciplină	DP2204 MDSIA 2.204						
2.3 Titularul activităților de curs	Prof.univ.dr. Traian Vrasmas						
2.4 Titularul activităților aplicative	Prof.univ.dr. Traian Vrasmas						
2.5 Anul de studiu	II	2.6 Semestrul	II	2.7 Tipul de evaluare	Examen	2.8 Regimul disciplinei	DI

3. Timpul total estimat

3.1 Număr de ore activități directe pe săptămână	2	din care: 3.2 curs	1	3.3 aplicații	1	
3.4 Total ore activități directe pe semestru	28	din care: 3.5 curs	14	3.6 aplicații	14	
3.7 Total ore de studiu individual						97
<i>Distribuția fondului de timp</i>					<i>ore</i>	
Studiul după manual, suport de curs, bibliografie și notițe					34	
Documentare suplimentară în bibliotecă, pe platformele electronice de specialitate și pe teren					34	
Pregătire seminarii/ laboratoare, teme, referate, portofolii și eseuri					20	
Tutoriat					6	
Examinări					3	
Alte activități.....					-	
3.8 Total ore pe semestru	125					
3.9 Numărul de credite	5					

4. Precondiții (acolo unde este cazul)

4.1 de curriculum	☐
4.2 de competențe	☐

5. Condiții (acolo unde este cazul)

5.1 de desfășurare a cursului	<ul style="list-style-type: none"> • Sala de curs dotata cu laptop, videoproiector, flipchart • Platforme: Webex/Teams
-------------------------------	--

5.2 de desfășurare a seminarului/ laboratorului	□ Flipchart, laptop si videoproiector
---	---------------------------------------

6. Competențe specifice acumulate

Competențe profesionale	<p><i>C1 Identificarea, clarificarea și ilustrarea importanței educației care valorizează în mod egal toate persoanele care învață în instituții de educație (copii-elevi-tineri)</i></p> <p><i>C2 Descrierea principalelor particularități și strategii de predare-învățare accesibile și adaptate, pentru promovarea educației incluzive la diverse grupuri de copii și tineri cu risc de marginalizare și/sau excludere în/din educație</i></p> <p><i>C3 Edificarea bazei potențiale de asigurare a abilităților necesare (privitor la resurse, conținuturi, strategii, metode și mijloace de realizare) abordării educaționale a tuturor celor care învață în instituții de învățământ, cu o atenție specială asupra unor grupuri vulnerabile</i></p>
Competențe transversale	<p><i>CT1 Dezvoltarea capacității de a reflecta asupra relevanței abordării în triadă a incluziunii-echității-diversității, în diverse contexte de învățare și medii de muncă, pentru diferite grupuri umane, inclusiv cele mai vulnerabile</i></p> <p><i>CT2 Asigurarea bazei de aplicare a tehnicilor de muncă eficientă în echipă transdisciplinară pe diverse paliere ierarhice la nivel intra-si interorganizational</i></p> <p><i>CT3 Autoevaluarea obiectivă a nevoii de formare profesională continuă și identificarea resurselor și modalităților de dezvoltare personală și profesională în scopul inserției și adaptării la cerințele pieței muncii</i></p>

7. Obiectivele disciplinei (reieșind din grila competențelor specifice acumulate)

7.1 Obiectivul general al disciplinei	□ Familiarizare cu problematica educației incluzive, din perspectivă diacronică și sincronă, sub aspect structural și metodologic, cu aplicație la unele grupuri vulnerabile, în relația cu educația din instituțiile de învățământ
7.2 Obiectivele specifice	<ul style="list-style-type: none"> • Cunoașterea și interpretarea principalelor noțiuni din sfera incluziunii în educație – educație pentru toți, echitate, diversitate, nediscriminare etc • Cunoașterea și exemplificarea particularităților și a abordării psihopedagogice esențiale la copii/elevi/tineri cu/în: <ul style="list-style-type: none"> - dizabilități și/sau CES - tulburări de comportament - tulburări specifice de învățare - supradotare și talent - situație de minoritate etnică, migrație, dezavantaj socioeconomic, localizare geografică și alte posibile dezavantaje • Abordarea unor aspecte legate de managementul educațional în contextul educației incluzive

8. Conținuturi

8.1 Curs	Metode de predare	Număr ore alocate (online/fizic)
1. Educația Incluzivă în contextul Educației pentru Toți	Prelegerea	- 1 oră
2. Incluziune, echitate și diversitate în educație		- 1 oră

3. Grupuri de persoane vulnerabile în educația incluzivă	Conversația introductivă	- 1 oră
4. Incluziunea școlară a copiilor cu dizabilități și/sau CES - sinteza diacronică și sincronică	Prelegerea - dezbateri	- 1 oră
5. Evaluarea psihopedagogică și normativă a copiilor cu dizabilități și/sau CES	Prezentare Power Point	- 1 oră
6. Particularități ale dezvoltării umane și ale educației școlare la diverse grupuri de copii cu dizabilități și/sau CES	Sumarizarea ideilor de curs	- 2 ore

7. Tulburările socioafective și de comportament în școli		- 1 oră
8. Intervenții pentru asistarea dificultăților și/sau tulburărilor de învățare		- 1 oră
9. Sisteme de suport și intervenție în contextul dizabilității și/sau CES		- 1 oră
10. Supradotare și talent în educație		- 1 oră
11. Școala și educația incluzivă pentru alte grupuri vulnerabile (minorități etnice, migranți și refugiați, situații deosebite în condițiile socioeconomice și localizarea geografică etc.)		- 2 ore
12. Elemente de management și leadership în educația incluzivă		- 1 oră

BIBLIOGRAFIE:

ANDPDCA și Grupul Băncii Mondiale în România (2020). *Diagnoza situației persoanelor cu dizabilități în România*; <http://andpdca.gov.ro/w/wp-content/uploads/2020/12/Diagnoza-situatiei-persoanelor-cudzabilitati-in-Romania-2020-RO.pdf>

Benito, Y, Alonso, J. (2003). *Educatia copilului talentat*, Polirom

Booth, T., Ainscow, M. (2016). *Index pentru incluziune: un ghid al dezvoltării școlare bazate pe valori incluzive*
<https://rm.coe.int/index-for-inclusion-a-guide-to-school-development-led-by-inclusive-val/1680a3977e>

Chick, P. (2007). *Sprijin individualizat pentru învățare. Ghid pentru cadrele didactice*, Editura Didactica si Pedagogica, R.A., București

Comisia Europeană (2017). *Preparing Teachers for Diversity: the Role of Initial Teacher Education*;
<https://op.europa.eu/en/publication-detail/-/publication/b347bf7d-1db1-11e7-aeb3-01aa75ed71a1>

Mag, A.G. (2023), *Intervenții educaționale în școala incluzivă românească. Ghid de bune practici*. PRO Universitaria, București

MEC și Consiliul Europei, *Document-suport pentru aplicarea Indexului pentru Incluziune în schema de microgranturi* <https://www.edu.ro/sites/default/files/Index%20incluziune%20microgranturi.pdf>

Recomandarea Consiliului UE din 22 mai 2018 privind promovarea valorilor comune, a educației favorabile incluziunii și a dimensiunii europene a predării - (2018/C 195/01) [https://eur-lex.europa.eu/legal-content/RO/TXT/?uri=CELEX:32018H0607\(01\)](https://eur-lex.europa.eu/legal-content/RO/TXT/?uri=CELEX:32018H0607(01))

Comisia Europeană b, (2018). *Access to quality education for children with special educational needs* <https://op.europa.eu/en/publication-detail/-/publication/b2215e85-1ec6-11e9-8d0401aa75ed71a1/language-en>

Consiliul Europei (2017). *Fighting school segregation in Europe through inclusive education: a position paper* ES194497_PREMS 105017 GBR 1700 Combating school 160x240 WEB.pdf (coe.int) <https://rm.coe.int/fighting-school-segregation-in-europe-through-inclusive-education-a-posi/168073fb65>

Cucos, C., 2017, *Istoria pedagogiei. Idei și doctrine pedagogice fundamentale*, Polirom

David, C., Roșan, A. (2019). *Intervenții psihopedagogice în tulburările specifice de învățare. Învățăm fonologic - program structurat de antrenament al conștiinței fonologice bazat pe dovezi științifice*, Polirom, Iași

European Commission/EACEA/Eurydice (2023). *Promoting diversity and inclusion in schools in Europe*. Eurydice report. Luxembourg: Publications Office of the European Union <https://op.europa.eu/en/publication-detail/-/publication/d886cc50-6719-11ee-922001aa75ed71a1/language-en>

European Agency for Development in Special Needs Education (2009). *Thematic key words for inclusive and special needs education*, Odense, Denmark https://www.european-agency.org/sites/default/files/thematic-key-words-for-inclusive-and-specialneeds-education_THEMATIC-KEY-WORDS.pdf

European Agency for Special Needs and Inclusive Education – EASNIE (2019). *Changing Role of Specialist Provision in Supporting Inclusive Education: Mapping Specialist Provision Approaches in European Countries* https://www.european-agency.org/sites/default/files/CROSP_Synthesis_Report.pdf

European Agency for Special Needs and Inclusive Education – EASNIE (2022), *Legislative Definitions around Learners' Needs A snapshot of European country approaches* https://www.european-agency.org/sites/default/files/Legislative_Definitions_around_Learners%27_Needs.pdf

European Agency for Special Needs and Inclusive Education (2023). *European Agency Statistics on Inclusive Education: 2019/2020 School Year Dataset Cross-Country Report*. (Peter Dráf, András Lénárt and Amélie Lecheval eds.). Odense, Denmark <https://www.european-agency.org/activities/data/cross-country-reports>

EASNIE vision on inclusive education systems <https://www.european-agency.org/resources/multimedia/agencys-vision-inclusive-education-systems>

Gherguț, A., Frumos, L, 2019, *Educația incluzivă. Ghid metodologic*, Polirom

Hasan, M., Halder, R-U, Debnath, D. (2018). *Inclusive Education and Education for All* https://www.researchgate.net/publication/327755398_Inclusive_Education_and_Education_for_All

Manea, L. coord. (2016). *Accesul tinerilor cu dizabilități la educație la nivel secundar superior, vocațional și universitar, raport de cercetare* <https://www.reninc.ro/images/studiicomplementare/Accesul%20la%20educatie%20a%20tinerilor%20cu%20dizabilitati%20in%20Romania,%202016.compressed.pdf>

- Mara D. (coord.) (2011). *Educația incluzivă: abordări psihopedagogice*, Editura Universității „Lucian Blaga” Sibiu
- Millette, B. (2021), *Cartea celor supradotați*, Editura Trei, București
- Monks, F., J., Ypenburg, I., H., 2017, *Copilul nostru este supradotat*, Polirom, Iasi
- OCDE (2021) *Promoting inclusive education for diverse societies: A conceptual framework* OECD Education Working Papers No. 260
https://www.oecd-ilibrary.org/education/promoting-inclusive-education-for-diversesocieties_94ab68c6-en
- OECD (2022) *The social and economic rationale of inclusive education: An overview of the outcomes in education for diverse groups of students*
https://www.oecd-ilibrary.org/education/the-social-and-economic-rationale-of-inclusiveeducation_bff7a85d-en
- OMS (2007). *Clasificarea internațională a funcționarii, dizabilității și sănătății. Versiunea pentru copii & tineri*, OMS, Guvernul României, Ministerul Muncii, Familiei și Protecției Sociale, Buzău, Alpha MDN, 2012
- ONU (2006). *Convenția ONU privind persoanele cu dizabilitati*, ratificată de România prin Legea nr.221/2010
- ONU (2016). Committee on the Rights of Persons with Disabilities, 2016. *General comment No. 4 (2016) on the right to inclusive education*. CRPD/C/GC/4. www.ohchr.org/en/hrbodies/crpd/pages/gc.aspx
- ONU, Human Rights Council (2019). *Empowering children with disabilities for the enjoyment of their human rights, including through inclusive education*. Report of the United Nations High Commissioner for Human Rights. Geneva: United Nations
https://ap.ohchr.org/documents/dpage_e.aspx?si=A/HRC/RES/40/14
- Peter, K., Nicoruț, A., Mihale, A., (coord.), (2014). *Incluziunea școlară a copiilor cu dificultăți de învățare problematice ale secolului XXI*, Editura EIKON, Cluj Napoca
- Popovici, D. V. (2007). *Orientari teoretice și practice în educația integrată*, Editura Universitatii Aurel Vlaicu, Arad
- Păun, E. Vrășmaș, E., Almășan, B., coord. (2020). *Educația prin lentila echității. Competiție și cooperare în școala românească*. Editura Universității din București
- Racu A, Popovici D.V., Velea O.P., Racu S., Tudorache L.A., Diaconescu L.V. (2019). *Incluziunea socială în mediul academic: provocări, oportunități, soluții contemporane*, Editura Pontos, Chișinău
- Tashiro, Ty (2022), *Arta adaptării celor inadaptați*, Editura Trei
- Smith, C. Strick, L. (2011). *Dizabilitățile legate de învățare explicate de la A la Z*, București: Editura Aramis
- Verza, E., Păun E. (coord. șt.), (1998). *Educația integrată a copiilor cu handicap*, UNICEF și RENINCO
- Vrășmaș T. (2001). *Învățământul integrat și/sau incluziv*, București, Editura Aramis
- Vrasmas E. (2004). *Introducere în educația cerințelor speciale*, Credis, București
- Vrasmas, T. (2004). *Școala și educația pentru toți*, Miniped, București

Vrasmas, E. (2007). *Dificultăți de învățare în școală. Domeniu nou de studiu și aplicație*, Editura V&I INTEGRAL, București

Vrasmas, E., Vrasmas, T. (2007). *Inclusive education în România (1995-2007)*
http://www.ibe.unesco.org/file_admin/user_upload/Inclusive_Education/Reports/sinaia_07/România_inclusion_07.pdf

Vrăsmaș, T. (coord.) (2010). *Incluziunea scolară a copiilor cu cerințe educaționale speciale. Aspirații și realități*. București: Editura Vanemonde

Vrăsmaș, E. și Vrăsmaș, T. (coord.) (2012). *Educația incluzivă în grădiniță: dimensiuni, provocări și soluții*. Editura ALPHA MDN: Buzău

Vrasmas, E., Vrasmas, T. (coord.) (2013). *Promovarea educației incluzive în învățământul primar. Ghid pentru cadre didactice, alți profesioniști, manageri școlari și părinți*, Editura Vanemonde, RENINCO, MEN și UNICEF

Vrasmas, T. (2018). *Educația persoanelor cu dizabilități. Viziuni, politici și curriculum*, Revista de Pedagogie nr.1/2018, pg. 25-45
https://www.academia.edu/78597649/Educa%C5%A3ia_Persoanelor_Cu_Dizabili%C5%A3i_Viziuni_Politici_%C5%9Ei_Curriculum

Vrăsmaș, E. (2020). *Pentru o pedagogie a incluziunii. Scurtă incursiune în cercetările actuale asupra educației incluzive*. în Păun, E. Vrăsmaș E. Almășan B coord. (2020) *Educația prin lentila echității. Competiție și cooperare în școala românească*, Editura Universității din București

Vrasmas, T., Vrasmas, E., coord., (2021), *Pe drumul spre educația incluzivă în România. Contribuția Rețelei RENINCO*, Editura Universitară, București

UNESCO (2009). *Policy Guidelines on Inclusion in Education*, Paris, UNESCO.
<http://unesdoc.unesco.org/images/0017/001778/177849e.pdf>

UNESCO (2015). *Incheon Declaration and SDG4 – Education 2030 Framework for Action*
http://uis.unesco.org/sites/default/files/documents/education-2030-incheon-framework-for-actionimplementation-of-sdg4-2016-en_2.pdf

UNESCO (2017). *A Guide for ensuring inclusion and equity in education*, Paris
<https://unesdoc.unesco.org/ark:/48223/pf0000248254>

UNESCO, International Bureau of Education (2019). *Inclusive Curriculum*. Geneva
<http://www.ibe.unesco.org/en/glossary-curriculum-terminology/i/inclusive-curriculum>

UNESCO (2020). *Global monitoring report. Inclusion and education: ALL MEANS ALL*.
<https://en.unesco.org/gem-report/report/2020/inclusion>

UNESCO, Network of Education Policy Centers and European Agency for Special Needs and Inclusive Education (2021) *Global Education Monitoring Report, 2021, Central and Eastern Europe, the Caucasus and Central Asia: Inclusion and education: All means all*. Paris: UNESCO
<https://unesdoc.unesco.org/ark:/48223/pf0000375490>

UNICEF (1999). *Dezvoltarea practicilor incluzive în școli. Ghid managerial*, MEN și UNICEF, București

UNICEF (2016). *Educație pentru toți și pentru fiecare: accesul și participarea la educație a copiilor cu dizabilități și/sau CES din școlile participante la Campania UNICEF Hai la școală!*, Irina Horga, Otilia

Apostu, Magdalena Balica; coord. din partea UNICEF România: Luminița Costache; coord.: Ciprian Fartușnic, Traian Vrășmaș - Buzău: Alpha MDN
https://www.ise.ro/wp-content/uploads/2017/11/Educatia-pentru-toti-si-pentru-fiecare_2015.pdf

UNICEF (2023). *Mapping of the progress towards disability inclusive education in Eastern and Southern African countries, good practices and recommendations*

<https://www.unicef.org/esa/reports/mapping-and-recommendations-disability-inclusive-education-eastern-and-southern-africa>

ACTE NORMATIVE

- LEGEA nr. 17 din 9 ianuarie 2007 *privind educația tinerilor supradotați, capabili de performanță înaltă*, act publicat în: Monitorul Oficial NR. 43 din 19 ianuarie 2007
<https://legislatie.just.ro/Public/DetaliiDocument/78725>

Ordinul nr. 1529/2007 privind dezvoltarea problematicii diversității în curriculumul național
<https://lege5.ro/Gratuit/geydoojgi/ordinul-nr-1529-2007-privind-dezvoltarea-problematicii-diversitatiiin-curriculumul-national>

- ORDIN nr. 1540 din 2007, *privind interzicerea segregării școlare a copiilor romi și aprobarea Metodologiei pentru prevenirea și eliminarea segregării școlare a copiilor romi*
https://www.edu.ro/sites/default/files/_fi%C8%99iere/Invatamant-Preuniversitar/2016/acces/ORDIN%201540_2007_Anexa%201_eliminare%20segregate%20romi.pdf

- Legea nr. 1/2011, Legea Educației Naționale
https://edu.ro/sites/default/files/_fi%C8%99iere/Legislatie/2020/LEN_actualizata_octombrie_2020.pdf
- Secțiunea 12 1 a - *Învățământul pentru persoane cu tulburări de învățare* - introdusă ca amendament al Legii 1/2011 prin Legea nr.6/2016 (art.47.1-47.7)

- Secțiunea 13 a - *Învățământul special și special integrat* (art.48-56 1)

- Secțiunea a 14 a - *Învățământul pentru copiii și tinerii capabili de performanțe înalte* (art. 57)

- Secțiunea a 3 a - *Unitățile conexe ale învățământului preuniversitar* (art. 99)

- Legea nr. 198/2023 – *Legea Învățământului Preuniversitar*, MONITORUL OFICIAL nr. 613 din 5 iulie 2023

- Capitolul V *Educația incluzivă de calitate pentru toți beneficiarii primari ai educației* (art.67-84)

- ORDIN nr. 5555 din 7 octombrie 2011, pentru aprobarea Regulamentului privind organizarea și funcționarea centrelor județene/al municipiului București de resurse și asistență educațională
https://www.edu.ro/sites/default/files/_fi%C8%99iere/Invatamant-Preuniversitar/2016/retea%20scolara/conexe/OM_5555_2011_ROF_centre_jud_resurse_%C5%9Fi_asis ten%C5%A3%C4%83_educa%C5%A3ional%C4%83_CJRAE.pdf

- ORDIN nr. 6134/2016 privind interzicerea segregării școlare în unitățile de învățământ preuniversitar,
Monitorul Oficial, Partea I nr. 27 din 10 ianuarie 2017
https://www.edu.ro/sites/default/files/Ordin-cadru%206.134_2016%20interzicere%20segregate.pdf

- Metodologia pentru asigurarea suportului necesar elevilor cu tulburări de învățare, anexă la OMEN nr. 3124/20.01.2017, publicat în MONITORUL OFICIAL nr. 117 din 10 februarie 2017 -
https://www.edu.ro/sites/default/files/Anexa%20OMEN%20nr%203124_TSI.pdf

8.2 Aplicații (seminar/ laborator/ proiect)	Metode de predare	Număr ore alocate (online/fizic)
1. Ilustrarea unor concepte: educație incluzivă/incluziune în educație, echitate, diversitate, egalizarea șanselor, discriminare, segregare	Studiu individual Exercițiul Analiza de text Lucru în echipă, în pereche Prezentare Power Point Prezentare filme Prezentare microcercetari	- 1 oră
2. Prevederi legale privind echitatea, incluziunea și desegregarea în educație		
3. Măsuri compensatorii pentru vulnerabilități în educație		
4. Idei și învățăminte privind educația copiilor cu dizabilități și/sau CES		
5. Instituții și servicii angajate în evaluarea copiilor cu dizabilități și/sau CES		
6. Elemente de didactică diferențiată la copiii cu dizabilități intelectuale, vizuale și auditive		
7. Elemente de didactică diferențiată la copiii cu dizabilități neuromotorii, autism ADHD		
8. Elemente de didactică diferențiată la copiii cu tulburări de învățare		
9. Sisteme de suport și intervenție pentru CES în lume		
10. Sisteme de suport și intervenție pentru CES în țara noastră		
11. Strategii și soluții educaționale pentru copiii capabili de performanțe înalte; echitate și excelență		
12. Vulnerabilități în accesul la educație a minorităților naționale - implicații educaționale		
13. Aspecte concrete legate de incluziune și echitate la copiii emigranților, imigranților și refugiaților		
14. Exemplificări privind importanța managementului educațional în educația incluzivă		

9. Coroborarea conținuturilor disciplinei cu așteptările reprezentanților comunității, asociațiilor profesionale și angajatori reprezentativi din domeniul aferent programului

Un absolvent trebuie să cunoască și să aplice noțiunile specifice domeniului, să-și formeze un limbaj de specialitate în domeniul educației incluzive, în contextul educației pentru toți

10. Evaluare

Tip activitate	10.1 Criterii de evaluare	10.2 Metode de evaluare	10.3 Pondere din nota finală
10.4 Curs	- nr. prezențe - nr. intervenții orale	Evaluare orală	25%
10.5 Aplicații	Seminar: nr. prezențe - nr. intervenții orale orale și scrise Elaborarea și susținerea unui produs legat de specificul cursului	Evaluare orală și scrisă	25%
		Examen (scris și oral)	50%
10.6 Standard minim de performanță			
☐ 10.6 Standard minim de performanță - prezența de minim 50%, minim 2 interacțiuni la curs și/sau seminar, satisfacerea a minim 50% din cerințele pentru produsul de examen			